

Aktiviteter i 2018

Valuechange-prosjektet deltok på Norges forskningsråds oppstartsseminar for Miljøtilpasset samfunnsutvikling den 18. sept, 2018 på Lysaker. Ni dager senere, den 27. september, var det

oppstartsseminar for Valuechange-prosjektet i SSBs lokaler i Akersveien. Her deltok hele prosjektgruppen og representanter for de fleste brukergruppene. På møtet presenterte vi prosjektet i mer detalj for brukergruppen, vi fikk vite mer om relevante aktiviteter/prosjekter blant brukerne og vi fikk innspill fra brukerne om valg av case studier og kunnskapsbehov.

Prosjektgruppemøtet den 13. nov. 2018

F.v. Endre Kildal Iversen (prosjektets PhD-student), Stefan Leknes (SSB), Herdis Hølleland (NIKU), Wenche Dramstad (NIBIO), Anders Barstad (SSB), Øyvind Handberg (SSB), og Henrik Lindhjem (MERE, NINA). Fotograf: Kristine Grimsrud (SSB).

Det var deretter to internmøter i prosjektet, den 13. november. og den 4. desember. På disse møtene diskuterte hvordan eksisterende data kan brukes og nye databehov. Begge møtene ble holdt ved SSB. Et av temaene som ble diskutert mye er Oldtidsveien - Skjebergsetta - et kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse (KULA) som et interessant eksempelområde. KULA-områdene er landskap som er lagt inn i et register hos Riksantikvaren (RA). Målsetningen med å registrere og kartfeste disse landskapene er i følge RA

- Å få oversikt over landskap av nasjonal kulturhistorisk interesse i alle landets fylker
- Å bidra til økt kunnskap og bevissthet om landskap i kommuner og relevante sektorer
- Å styrke kulturminneforvaltningen som aktør i forvaltning av landskap

Oldtidsveien - Skjebergsetta

Området omtalt som Oldtidsveien – Skjebergsetta er et 57 km² stort landskap i Sarpsborg og Fredrikstad kommuner i Østfold. Området har Norges største samling av helleristninger fra bronsealder, i tillegg til en rekke andre kulturminner fra flere perioder, blant annet ulike typer gravminner. Landskapet er preget av leirsletter som er tidligere havbunn og typisk avbrutt av enkelte morener og lave åser. Landskapet er kystnært, og flere kiler trenger inn i jordbrukslandskapet. Et gunstig klima og produktiv mark med gode ferdselsmuligheter på land og vann har gitt et landskap med stor historisk dybde preget av menneskelig tilstedeværelse og bruk gjennom flere tusen år.

KULA-området Oldtidsveien-Skjebergsletta tegnet med rødt omriss. Området ligger nær Sarpsborg og Fredrikstad, og preges også av både E6 og jernbane.

Oldtidsveien – Skjebergsletta fremstår også i dag som et produktivt jordbrukslandskap. Det bærer fortsatt preg av menneskelig tilstedeværelse, med gårdstun, flere viktige veistrekninger, jernbane og en god del bebyggelse. Samtidig er det gjort mye for å tilrettelegge for allmenhetens kjennskap til og tilgjengelighet til kulturhistorien, blant annet gjennom skilting, opparbeidede parkeringsmuligheter og stier og informasjon.

I Valuechange prosjektet er dette KULA-området interessant og relevant av flere grunner. Det er et eksempel på et landskap som inneholder en lang rekke fellesgoder som ikke alltid er synlig ved første øyekast, og som dessuten i hovedsak ligger på private eiendommer. Samtidig er det et landskap som er preget av vår tids krav til infrastruktur, bosetning og fritidsaktiviteter. Det er et landskap preget av store landskapsrom og lange siktlinjer, noe som også gjør at endringer ett sted kan få betydning for landskapsopplevelsen i et større område.

At landskapet ligger nær både Sarpsborg og Fredrikstad, to kommuner som begge har ambisjoner om fortsatt vekst og utvikling, samt at både E6 og jernbanen berører området gjør endringer sannsynlig. At jordbruket er omfattende og viktig for landskapsopplevelsen gjør naturligvis også at landskapet vil endres med endringer i jordbruket. Nærheten til byene gjør at det er et landskap som er tilgjengelig for mange mennesker, og for eksempel i Sarpsborg er helleristninger i flere sammenhenger brukt som "symbol" for å minne om og opplyse om landskapets historie.

Men hva betyr egentlig denne historien i en planleggingsammenheng? I hvilken grad gir dette landskapet større verdi? Og verdi for hvem eventuelt?

Skjebergsletta er kjennetegnet av nettopp store slettearealer avgrenset av lave skogkledde åser som gir store landskapsrom og lange siktlinjer. Foto: W. Dramstad, NIBIO

Du kan lese mer om KULA-områdene her:

<https://www.riksantikvaren.no/Prosjekter/Kulturhistoriske-landskap-av-nasjonal-interesse-KULA>

NIBIO-konferansen

NIBIO arrangerer sin årlige konferanse på Hellerudsletta 12. og 13. februar. Temaet for årets konferanse er Bioøkonomi – Miljøbidrag eller miljøbedrag, og det er en lang rekke foredrag på programmet. NIBIO forteller på sine hjemmesider: «Konferansen vil rette søkelyset mot spenningsfeltet mellom produksjon, transformasjon og bruk av biomasse på den ene side, og vern, bærekraft og biologisk mangfold på den annen side.»

Valuechange prosjektet er også presentert på konferansen i form av en poster med fokus på hvordan byer- og tettsteder vokser. Oppsøk oss gjerne om du er der!

Du finner mer informasjon om konferansen her: <https://www.nibio.no/om-nibio/nibio-konferansen>